

Єднаймося в Просвіті!

Христос устав з мертвих – устаньте і ви! Христос у славі – сходите і ви, тому що Воскресіння Христа є печать нашого власного воскресіння! Христос визволився з гробу, – звільняйтеся і ви з пут гріха.

Святий Григорій БОГОСЛОВ

16 (694)
19 квітня
2018 р.

Тижневик «Галицька Просвіта» * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Ірина Галаса * Друк – КП фірма «ЛІК» * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (0342) 53-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600729127 в ПАТ «АКБ Львів» МФО 325268, код 36117309. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ЩО З ЦИМ РОБИТИ?..

Звіт Уряду у парламенті про діяльність у 2017 році, якого так довго чекало суспільство, так і не відбується. За два місяці, з 15 лютого, часу подання його у Верховну Раду, парламентський комітет з питань економічної політики, який мав би розглянути його давно для внесення у сесійну залу, переніс своє засідання на два місяці. Аж до 20 червня.

Голова Кабміну В. Гройсман на телешоу «Свобода слова» бив себе у груди і запевняв, що він готовий звітувати і не боїться тих, хто може поставити питання про його відставку: «Виходьте і говоріть. Я не боюся втратити свою посаду. Я ніколи не можу втратити своєї честі».

Але ж я про звіт. Причину, звичайно, знайшли вагому, мовляв, голова комітету, нардеп Андрій Іванчук на важливій конференції у Вашингтоні. Але ж, люди добрі, невже за два місяці комітет не знайшов кілька годин, щоб обговорити поданий документ. Та покажіть, скажіть мені, де ще є в цілій державі така робота, виконання якої потребує суспільство і яку можна не виконувати місяцями? Та й узагалі, як можна так марнувати такий дорогий для України, для кожного з нас час. Коли бачиш, як з тижня в тиждень, а то й з місяця в місяць переноситься розгляд законопроектів щодо Антикорупційного суду, виборчого законодавства, затвердження нового складу ЦВК, позбавлення депутатської недоторканності і т.ін., то виглядає усе це як справжнє свідоме штрейкбрехерство.

Хоч про себе, любих, депутати дбати і думати не перестають. Усвідомлюючи, що не всім знову вдасться потрапити до зали під куполом, у ВР зареєстрували аж два законопроекти, які пропонують легалізувати корупційно отримані доходи та звільнити депутатів і чиновників від відповідальності за брехливі декларації. Про це повідомив Центр протидії корупції (ЦПК). Їх подали нардепи від Блоку Петра Порошенка Андрій Шинькович і Геннадій Чекіта. Цими законопроектами пропонується легалізувати всі статки чиновників – нерухомі і рухоме майно, гроші, коштовності за умови сплати ними протягом 30 днів податку – 2,5 відсотка від вартості задекларованого. А при поверненні валюти з офшорів узагалі не потрібно нічого сплачувати, навіть тих мізерних відсотків.

Як пояснює адвокат, член Правління ЦПК Олена Щербан, у разі ухвалення цих законопроектів Національному антикорупційному бюро доведеться закрити всі кримінальні провадження щодо незаконного збагачення топ-чиновників, які воно зараз веде. А цього якраз і чекають ті ж депутати Довгий, Добкін, Онищенко, Розенблат, Бакунін, той же сумнозвісний військовий прокурор Кулик, і діамантові прокурори, про яких уже ніби й забули, і та ж голова Держаудитслужби Гаврилова із золотими злитками та іже з ними.

А тим часом ціна життя зростає, бо що б у нашій країні не підвищували: чи то тарифи на газ для населення, чи на електрику для підприємств – все одно це відіб'ється на гаманцях громадян. Зрештою, у нас повно охочих узагалі очистити їх. Скажімо, ще не так давно за квитанції за сплату комунальних послуг споживачі не платили. Потім, попри обурення людей, з нас почали брати по три гривні за кожну платіжку, зате через термінали сплатити можна було без комісії. Тепер же і при оплаті комунальних послуг через термінал знімають по дві гривні комісійних. А через касу вже аж п'ять. Отак, як кажуть, на голому місці нас просто обкрадають. І що б цей Гройсман не говорив, і як би не бив себе в груди, що він чесний і порядний, щодня тримає руку на пульсі держави, без його згоди банки не посміли б так нахабно обдирати людей на рівному місці, заробляючи на нас десятки і сотні мільйонів.

А що ж нам робити? Якщо ми ще не в змозі вийти проти цих шахраїв на майдани і вулиці, як у Вірменії, то хіба що робім одне – сплачуємо комунальні не щомісяця, а бодай раз у півроку. Тоді в середньому одне домогосподарство зекономить щонайменше до двохсот гривень. Із цими махінаціями і надурюванням владою своїх громадян якось треба боротися.

Богдан ВІВЧАР

ІСТОРИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

БУТИ ПОМІСНИЙ ЦЕРКВИ

Порошенко проситиме Варфоломія визнати Українську помісну автокефальну Церкву. Про це він сказав під час зустрічі з головами фракцій парламенту.

«Як Президент вирішив звернутися до Вселенського патріарха, до його всесвятості з проханням надати Томос Українській незалежній, точніше, помісній автокефальній Церкві», – сказав Порошенко.

Він додав, що до його всесвятості Варфоломія необхідне звернення і керівника держави, і церковних ієрархій.

Порошенко зазначив, що відповідне звернення уже підписали всі єпископи Української православної Церкви Київського патріархату і Автокефальної Церкви і додав, що «Двері відкриті» для єпископів інших Церков.

Він закликав Верховну Раду якнайшвидше підтримати це звернення до Варфоломія.

«Сьогодні Україна як ніколи близько до появи власної автокефальної помісної Церкви. Дуже сподіваюся, що це рішення може бути ухвалене до 1030-річчя хрещення України-Русі (у 2018 році – ред.)», – заявив Порошенко.

Глава держави наголосив, що це буде «абсолютно історична подія».

«Це є подія Незалежності України, яка відбувається у дуже непрості часи для того, щоб ми мали свою єдину автокефальну Церкву, молитовно поєднану з іншими помісними Церквами, але адміністративно ніяк не залежну ані від Москви, ані від кого іншого», – сказав Порошенко.

Хоч, як на нас, мова має йти про відновлення, повернення автокефалії Київській митрополії, підступно викрадених у неї Московією 1589 року.

РІШЕННЯ

ОЦІНЯТЬ РИЗИК КОРУПЦІЙНОСТІ

Комісію з оцінки корупційних ризиків утворили в облдержадміністрації.

До 20 квітня 2018 року комісія повинна провести оцінку корупційних ризиків у облдержадміністрації та до 25 квітня 2018 року підготувати звіт за її результатами.

Комісію очолив керівник апарату обласної державної адміністрації Роман Маланий. Разом з ним перевіряти

корупційні ризики будуть ще 20 працівників облдержадміністрації.

Оцінка корупційних ризиків у діяльності облдержадміністрації та її структурних підрозділів проводиться з метою підготовки антикорупційної програми облдержадміністрації. За результатами оцінки, комісія підготує звіт, який включатиме до антикорупційної програми облдержадміністрації.

ДУХОВНЕ

ВОДИЛИ ГАЇВКИ У «ПРОСВІТІ»

Вихованці дитячого садка «Пізнайко» на великодніх забавах

У Провідну неділю в ОНД «Просвіта» булолюдно і святочно. Молоді, а то й зовсім юні просвітяни, статечні пані та панове у вишиванках та охайних одяганках зійшлися на традиційні великодні забави у «Просвіті». «Христос воскрес! Радійте люди!» Авансцена, як і зала, прибрана рушниками, чути далеко відлуння дзвонів, які сповіщають про початок дійства.

– Великдень! Яка це гарна і світла година, коли на світнані ми родинами йдемо святити паску, – повертає нас оповіддю у традицію свята під мелодію «Аве Марія» ведуча Михайлина Боднар. – Несемо повні усіяких смаколиків сплетені з лози розмалювані кошики, прикрашені вишитими рушниками. І в храмі чи на подвір'ї біля церкви в очікуванні освячення слухаємо Богослужіння... Радіє небо і земля...

Відкривається завіса. Народна чоловіча хорова капела «Червона калина» ОНД «Просвіта» під орудою Володимира Зваруна виконує «Христос воскрес!..» та разом з усіма присутніми «Молитву».

– Від імені найдавнішої української патріотичної організації «Просвіта», якій цьогоріч виповнюється 150 років, вітаю поважне численне товариство зі світлим Воскресінням Христовим, – звернувся до присутніх голова ОО ВУТ «Просвіта» Степан Волковецький. З нашої ініціативи, за підтримки депутатів обласної ради і їхнього звернення до парламенту, Верховна Рада ухвалила постанову про відзначення цього ювілею на Всеукраїнському рівні. І це – за її заслуги перед українським народом. Адже «Просвіта» в умовах різних окупацій – австрійської, польської, московської боролась, виховувала, формувала суспільство до Незалежності. І вільна Україна постала. Вона утверджується у важких випробуваннях, кров'ю і потом українців. І «Просвіта» надалі робить свою засадничу справу: просвічувати народ і єднати його в утвердженні волі...

Промовець у поминальну неділю згадав відомі просвітянські попередники, хто самовіддано трудився на просвітянській ниві: орав, сів, хоч і не завжди збирав. Але їх у всіх випробуваннях тримала віра. Бо й справді лише вона дає впевненість у житті. І для кожного з нас, нині сущих, важливо сповідувати заповіді Божі, і Господь буде з тобою, висловив переконання промовець.

А в залі під акомпанет баяну з переспіваними танцями, передачею писанки вже веде великодні гаївки фольклорно-етнографічний колектив «Доленька» Калуського палацу культури «Мінерал» (керівник – Оксана Івасенко). Його духовно-

УПОДОБАННЯ

ВИЗНАЧ НАЙКРАЩИХ САМ

ЗМАГАННЯ МІКРОРАЙОНІВ: ІВАНОФРАНКІВЦЯМ ЗАПРОПОНУЮТЬ ВИЗНАЧИТИ НАЙКРАЩИЙ

З нагоди Дня міста для івано-франківців організують ряд святкових заходів. Окрім загально-міських концертних і спортивних програм, жителям запропонують визначити найкращий, на їхню думку, мікрорайон.

Про це повідомляється на сайті МКБ.

Впродовж трьох днів, 4, 5 та 6 травня, охочі зможуть віддати свої голоси та довести, що його район – найкращий. Для цього на Вічевому майдані розташують скриньки для голосування.

«Кожен житель чи гість на стікері зможе написати, який район, на його думку, є найкращим. Визначені критеріїв для відбору немає. Голосувати можна буде 4, 5 та 6 травня», – повідомив заступник директора департаменту культури Захар Панько.

За підрахунками голосів переможця оголосять 7 травня на святковому концерті, що пройде на площі Ринок. Мікрорайон, за який віддадуть найбільшу кількість голосів, отримає подарунок від міського голови Руслана Марцінка.

святочний настрій підхоплює вихованка Івано-Франківської музичної школи № 2 Діана Гринів пісню «Слава тобі, Боже». А фольклорний гурт «Гшеничне перевесло» обласної організації «Жіноча громада» вже завів гаївку «Накопала коріння»...

У пісенно-віршово-танцювальну канву святочного дійства вплітають свої твори Марія Гошовська з Болехова, учениця Анастасія Саліжак (ЗОШ № 11),

З великодніми гаївками фольклорно-етнографічний колектив «Доленька» Калуського палацу культури «Мінерал»

Єва Панченко, Анастасія Фученко, Христина та Ксенія Слободян, дитячий колектив «Просвітяночки» з Клубу обдарованих дітей ОНД «Просвіта» (керівник – Руслана Денега), самодіяльні колективи «Просвітяни», товариства «Бойківщина», дитсадка «Пізнайко» (керівники – Ірина Ткачук, Тетяна Муляк, Віталіна Сікалова), «Квіти ромону» (керівник – Орест Турок). А насамкінець «Зіркові дівчата» (керівник – Іван Лабач) заспівали веснянку.

І справді радіймо, що в час війни, нелегких повсякчасних життєвих випробувань ми можемо так щасливо святочно забавитись.

Богдан ВІВЧАР

ПУБЛІЦИСТИЧНИМ ПЕРОМ СКАЖИ, ТАРАСЕ...

Скажи, Тарасе – батьку рідний,
Хіба такого щастя гідний
Цей нарід український твій,
Що врешті-решт діждався волі,
Та знов голодний, босий, голий,
Хоч йшов за неї в смертний бій.
Перевелися полководці,
Лежать в землі геройські хлопці
З когорт стрільців, ОУН, УПА,
Змілів на генетичнім рівні,
Як нинішні купони й гривні
І занепаз козацький дух,
Який в епоху Чорновола
Нас згуртував в Народний рух.
Монополісти, олігархи –
Що врешті-решт відмили пархи,
Московські зайди, всякий збрід
І хижий яничарський рід –
Всіх наших бід першопричина,
Смертельна ракова пухлина.
Країну й нарід обікрали –
Хабарництвом за гріш придбали
Найкращі землі, гори, води,
Ліси, всі шахти та заводи,
Банківські кошти, нафту, газ...
Сумний, тяжкий, зловісний час
Нині настав для України.
Йде необ'явлена війна,
Несучи горе та руїни,
А правди не було й нема.
Вона і досі міцно спить.
Чи Господь бачить все це з неба?
Порадь, може, нам знову треба
«Миром, громадою обух сталить
І добре вигострять сокиру
Та й заходиться вже будить».

Степан ДАСЕВИЧ,
Снятинський район

МЕДРЕФОРМА ЧЕКАЙТЕ, ЧЕКАЙТЕ, ЧЕКАЙТЕ...

НА ЯКІ ВИКЛИКИ ІХАТИМЕ
ШВИДКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА

Очільниця управління охорони здоров'я обласного центру Марія Бойко розповіла, на які виклики їхатиме швидка медична допомога.

«Вона буде виїждати на виклики, коли існує небезпека для життя пацієнта. В усіх інших випадках вдень пацієнт повинен самостійно прийти на прийом до лікаря.

Навіть якщо нема запису, то такого пацієнта зобов'язані прийняти і надати медичну допомогу. В окремих випадках, а саме під час підписання декларації, слід обговорити питання – коли та у яких випадках пацієнт може викликати лікаря додому. Тепер лікар отримав право самостійно вирішувати потребу у виїзді додому», – йдеться у повідомленні.

А на які виклики їхатимуть лікарі в районах?..

РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

КРАЄЗНАВСТВО БОЛЕХІВЩИНИ: РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

Давня історія рідного краю невіддільна від нашого сьогодення. Як і колись, нині є чимало дослідників, які роблять свій внесок у її вивчення. Але здійснити видання результатів своєї праці – надзвичайно важко без державної і фінансової допомоги. Тому з метою популяризації української книжки та читання в нашій області створена цільова програма підтримки книговидання на 2016–2020 роки. Користаючись з такої можливості, Музей історії міста Болехова імені Романа Скворія теж долучився до цих заходів. На творчій зустрічі «Болехівський край далекий і близький» запросили краєзнавців Василя Луцика, Дарію Петrenchко та Ірину Пилипів, які вже презентували нам свої окремі видання, статті, етнографічні розвідки. Крім того, вони мають і чимало нових напрацювань, готових до друку.

На початку 90-их років, коли гостро постала потреба у відновленні історичної правди, група ентузіастів взялася за ліквідацію «білих плям» нашої історії. В. Луцик згадав, що зокрема Роман Скворій інформовав про історію України і Болехова на лекціях Товариства української мови ім. Т. Шевченка. Путівник старо-

СОЦІАЛКА

«КАРТКА ІВАНОФРАНКІВЦЯ» СТАНЕ ІМЕННОЮ

Багатофункціональна «Картка іванофранківця» буде іменною персоніфікованою електронною пластиковою картою, носієм персональних даних її власника.

Про це повідомив заступник начальника управління транспорту та зв'язку Івано-Франківська Андрій Гіглюк.

Картка підтримуватиме додатки, пов'язані з наданням і обліком різноманітних соціальних пільг, на які має право її власник. Також може бути виготовлена у формі банківської платіжної картки. Основною ж функцією буде її застосування при автоматизованій системі оплати про-

їзду через спеціальні валідатори, які будуть встановлені в громадському транспорті.

Заплановано, що вже з 1 січня 2019 року КП «Електроавтотранс» на всіх транспортних засобах власного підпорядкування має здійснювати оплату проїзду через нову багатофункціональну картку. Підставою для пільгового проїзду в міському громадському транспорті й надалі залишатиметься як картка старого зразка, так і новітнього багатофункціонального.

На сьогодні «Картка іванофранківця» не є іменною, має тільки індивідуальний номер і забезпечує безкоштовне пере-

везення пільгових категорій населення при її наявності та посвідчення про право на соціальні пільги. Вона дає право на знижку в соціальних аптеках та магазинах, а також на безкоштовне відвідування всіх футбольних матчів ФК «Прикарпаття», інформує прес-служба міської ради.

Нагадаємо, перші «картки іванофранківця» видали на початку минулого року.

Нещодавно івано-франківська мерія купила ще 75 тисяч пластикових «карток іванофранківця» для містян та мешканців навколишніх сіл – Крихівців, Угорників, Хриплина, Вовчинця, Микитинців.

ЮВІЛЕЇ

ОБСЕРВАТОРІЯ НА ГОРІ ПІП ІВАН

В університетах Варшави та Івано-Франківська відзначають ювілей обсерваторії на Піп Івані.

У Варшавському університеті відбулося офіційне від-

криття ювілейного року обсерваторії на горі Піп Іван (Попіван), повідомив ректор ПНУ Ігор Цепенда.

«Разом із ректором Варшавського університету Марціном Палисом та директором Студій Східної Європи Варшавського університету Яном Маліцьким привітали всіх з 80-річчям цього унікального об'єкта. Ювілейний рік є знаковою подією для двох наших

університетів, які спільно працюють над відбудовою «Білого слона», – прокоментував він.

В урочистому засіданні взяли участь польські високопосадовці, представники дипломатичного корпусу, професори Варшавського університету та його Астрономічної обсерваторії, експерти, координатори напрямків наукових досліджень Міжнародного наукового центру «Обсерваторія».

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

ІСТОРИЧНА ПРАВДА

Українські громади в Норт-Порті й Маямі у Флориді мали нагоду почути доповідь історика і тележурналіста з України Вахтанга Кіпіані, редактора Інтернет-видання «Історична правда», ведучого програми «Історична правда» на телеканалі «ZIK», засновника музею-архіву преси в Києві, на тему: «У пошуку історичної правди».

Він – укладач статей різних авторів, які вийшли в двох книжках – «Війна двох правд. Поляки та українці у кривавому ХХ столітті» та «ОУН-УПА».

Зустріч у Норт-Порті відбулася у залі Осередку імені Св. Андрія за спонсорством

осередку і Товариства української мови (ТУМ). Вечір відкрила голова ТУМ, професор Віра Боднарчук, авдітакрпредставила гостя з України.

Присутні з зацікавленістю слухали Вахтанга Кіпіані про його працю з пошуку історичної правди в архівах, які збереглися в Україні та в діаспорі, його зустрічі зі ще живими учасниками історичних подій. Було і багато запитань до гостя.

Фото Христі Чайковської та Оксани П'ясецької

Відбулася також зустріч із громадою в Маямі. Гостя привітав о. Андрій Романів, а Петро П'ясецький представив його громаді.

Віра БОДНАРУК, професор, голова Товариства української мови (ТУМ)

житностями «На болахівських видноклахах» (1991) Романа Скворія став першою книжкою, що заповнила прогалини історичної невідомості. І це видання, і подальші («Болахів. Телефонний довідник», «П'ять років разом», «На зламі тисячоліть. Болахів та околиці»), що теж вийшли за підтримки міської влади, засвідчили результативність співпраці з нею краєзнавців і громадських організацій для розвою української ідентичності та розбудови Української держави.

Болахів для кожного з нас є особливим, бо в його історії – історія Галичини. Згадуючи імена відомих людей, В. Луцик наголосив, що досвід минулого маємо сприймати як уроки на майбутнє. Тому так важливо відкривати досі не знані сторінки життя болахівчан, висвітлювати забуті або навмисно замовчувані події, говорити правду. Він розповів про недавню презентацію свого перекладу «Спогадів» Дов Бера-Болеховера і повідомив, що здійснив переклад і підготував до друку книжку «Вигнанець з раю» – реальну історію життя у споминах з дитячих літ Станіслава Адлера.

Учасники зустрічі познайомились і з Дарією Петrenchко, головою Івано-Франківського обласного товариства «Бойківщина», лауреаткою конкурсу імені Мирона Утриска, майстром народної творчості Прикарпаття, авторкою трьох унікальних видань «Вишивані скарби». Вона, уродженка с. Чорна Нижньо-Устрицького р-нуна Дрогобицької області (нині – територія Польщі), у 1951 р. разом із батьками була примусово виселена на Турківщину. А більша частина її односельців потрапила в донецькі степи. Більш втрачені рідні землі у спогадах чорнян ліг в основу книжки Д. Петrenchко «Втрачені українські села. Чорна». Виїжджаючи назавжди, люди забирали найдорожче – вишиття, і берегли його, як скарб. Спілкуючись із колишніми земляками, Дарія

Петrenchко взялася збирати вишиванки, намагалася самотужки відтворити орнаменти. Розуміючи, що одній це не до снаги, вирішила видавати альбоми. Сьогодні у її доробку є три видання, що охоплюють західну, східну і центральну Бойківщину. Основою другого альбому є світлина вишитого одягу східних бойків, аматорські світлина моделей (в т. ч. з Болехова) у вишиваному одязі минулого століття. Чимало зразків взято з фондів Музею історії міста Болехова, також у майстрині Любові Юрків з Пібережа, є зразки з Гузієва та інших сіл. У спільних планах музею і Дарії Петrenchко – презентація двох її альбомів «Вишивані скарби» з показом бойківської ноші. На завершення зустрічі авторка повідомила, що на черзі видання наступного альбому.

Ім'я освітянки, краєзнавця, громадської діячки Ірини Пилипів добре відоме читачам не лише газети «Ратуша» завдяки її численним статтям, нарисам, замальовкам, етюдам, оглядам, етнографічним розвідкам. Її публікації (а їх понад 100) в районній газеті, обласних та республіканських часописах,

ПОВІДОМЛЕННЯ

НА РОЗДОРІЖЖІ У ЗАПОРІЖЖІ

За роки Незалежності чинний режим став цілковито незалежним від українського народу: нас позбавлено можливості впливати на владу, внаслідок чого громадян України цілковито усунуто від процесу керування державою. Наявна система державного врядування обслуговує фінансові зацікавлення кількох міжнародних мафіозно-олігархічних кланів, перетворюючи Україну на колонію з 0% народної власності.

Що потрібно для того, аби українці повернули собі Батьківщину? Досить лише підправити законодавство чи потрібні системний підхід – зміна Конституції з подальшою заміною правової системи країни? Чи потрібні кардинальні заходи – побудова національної держави з «титальною нацією» на чолі? А може, національно-патріотичне виховання нас врятує?

Не маючи спільного бачення шляху наведення ладу в Україні, кожне громадсько-політичне об'єднання торує свій власний. А суспільство опиняється в ситуації Лебеда, Рака і Щуки. Саме тому ще нікому не вдалося зібрати потужну монолітну силу, здатну навести лад в Україні.

Обговорення шляхів виходу з системної кризи, у якій перебуває Україна, відбудеться 27 квітня 2018 року на І громадсько-політичній конференції Запоріжжя «Шляхи зміни державного ладу в Україні».

Місце проведення: м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 64, Запорізький національний технічний університет, головний корпус, актовий зал. Запоріжжя, вул. Перемоги, 131, палац культури «Титан». Початок: 13.00. Реєстрація учасників: з 12.00 до 13.00.

Запрошуємо до участі всіх небайдужих людей, громадські та політичні організації.

Організатори: Народна рада України, Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Г. Шевченка, Всеукраїнський координаційний центр об'єднаних громадсько-політичних сил, Конгрес громадських організацій, ВО ЗОФ «Рух захисту української мови», Народне ополчення Запоріжжя.

Організаційний комітет:
097 285 36 96, 063 788 00 12,
095 670 93 08,
CHORNOBM@ZNTU.EDU.UA
Попередню реєстрацію на електронну пошту оргкомітету (або телефоном – за відсутності власної пошти) – надзвичайно бажана!

наукових збірниках охоплюють широку тематику: історія, географія, література, культура і туризм, етнографія. І. Пилипів – автор шкільної «Програми з народознавства», предмету «Деонтологія», апробованого під назвою «Основи християнської моралі», чотирьох туристично-краєзнавчих маршрутів «Тисів-Болахів-Скелі Довбуша» з гольовною ставкою на пам'ятні місця, пейзажі та орографічні об'єкти Тисова.

За краєзнавчі розвідки визнана лауреатом XII конкурсу ім. М. Утриска (2009). У номінації «Педагогічний працівник» визнана лауреатом премії ім. М. Стельмачевича (2011). Член НСЖУ.

І. Пилипів має надію, що всі її дослідження і краєзнавчі розвідки таки побачать світ і здійсниться давня мрія – у Тисіві буде створено музей села.

Учасники зустрічі висловили сподівання, що болахівські краєзнавці зуміють використати можливості цільової програми підтримки книговидання і Болахівщина вкотре заявить про себе цікавими дослідженнями і публікаціями.

Галина ЯКИМІВ, науковий співробітник Музею історії міста Болехова імені Романа Скворія

НАШІ ПОПЕРЕДНИКИ

ДРУЖИНА ПАНЬКЕВИЧА

Про знаного галицького художника, одного з небагатьох наших митців – представників краківської школи Юліана Пянькевича, написано чимало. Його біографію розкривають різні сторони творчого росту й експериментальності його таланту. На жаль, є у його біографії один суттєвий пробіл – там відсутня інформація про дружину і дітей художника. Тож мусимо його заповнити, щоб біографія Ю. Пянькевича набула певної логічної завершеності.

Як відомо, Юліан Пянькевич був одружений із Климентиною Волянською, донькою станиславівського судді Кліма Волянського, що походив зі знатного роду герба Амікус. Батько К. Волянської – Клим Волянський відомий суддя, активний учасник громадського життя. У 1870 р. входив до редколегії «Правди», яка виходила у Львові. З огляду на свою професійну діяльність він працював у Львові, Тернополі й Станиславові. Тут він якийсь час навіть очолював місцеву «Просвіту», часто виступав із патріотичними промовами на громадських зібраннях.

Весілля молоді Юліан та Климентина зіграли 12 лютого 1893 року в Угринові біля Станиславова. К. Волянська працювала там учителькою, однак недовго. Дещо пізніше, разом із чоловіком, вона перебралася до Львова. Подружжя мешкало по вулиці Галицькій, 9. Очевидно, що у Львові народилося троє їхніх дітей: син Іван та доньки Ірина і Софія. Діти виростили у сім'ї, де перехрещувались мистецькі й громадські інтереси.

Змалку доля не пестила Климентину. Перекидвана разом із батьками з місця на місце, вчилася всюди прихапцем, а проте здала матуру у вчитель-

ській семінарії і скінчила музичну консерваторію. З музики не їла хліба, бо в часах нужди довелось продати фортеп'яно.

Коли діти підростили, Климентина Пянькевич влаштувалася на роботу в книгарню НТШ. Чоловік важко хворів і не міг забезпечити нормального життя своєї сім'ї. В НТШ вона спочатку була касиром книгарні, а через деякий час стала її директором. Вона також брала активну участь у діяльності «Руської закорони», «Товариства руських жінок» і «Просвіти». А ще найбільше побивалася політичними в'язнями, підпільними борцями. Цікавилася їхньою долею, збирала жертви, тулила їх у своєму домі. По роботі вона вела активну переписку з відомими тоді письменниками і громадськими діячами. Так, зокрема, відомо кілька листів до К. Пянькевичевої, які, на початку ХХ століття із Сан-Ремо, писала Леся Українка. Наша видатна поетеса замовляла в НТШ оповідання І. Франка для перекладу на інші мови.

Сімейне життя було непростим. Мусила доглядати за чоловіком, але коли Ю. Пянькевич вилікувався, то подався на Велику Україну, де у Харкові в 1934 році помер. Та найстрашнішим ударом долі для неї була втрата двох дітей. Син Іван, маючи 17 років, пішов добровольцем за Збруч, побував у юнацькій школі в Кам'янці-Подільському – і більш не повернувся. Помер на тиф чи згинув у бою – так і не дізналася скорбна мати. Хоч пізніше казали, що Іван згинув у бою з більшовиками під Крутами, куди був спрямований як студент Старшинської школи із Кам'янці Подільського.

Донька Ірина теж виїхала по студіях до Києва і згодом слід по ній пропав. Ніхто дотепер так

і не знає, що з нею сталося. Єдиною розрадою матері залишилась донька Софія (1902–1967), Зонька, як її кликали у сім'ї. Пізніше вона вчилася на медичному університеті у Празі. Повернувшись до Львова, працювала очним лікарем. У 1944 році виїхала заміж за лікаря Лева Смішка і з ним того ж року емігрувала за кордон, спочатку до Європи, а пізніше – у США. Мешкала і померла у Філадельфії.

А її мати К. Пянькевич залишилась у Львові сама. Вийшла на емеритуру і, здавалось, могла спокійно пожити. Але прийшли «перші совіти», настали важкі часи, не було з чого жити. А коли повні червоних кровопийців відплили від нас, полишаючи за собою тисячі скатованих жертв, зруйнованих осель, беззахисних дітей і жінок – утомлене серце справжньої патріотки не витримало. Климентина Пянькевич з Волянських померла у серпні 1941 року. Костянтина Малицька в її некролозі написала: «Самітною ішла ціле життя – самітною відійшла зі світа. А однак, був час, коли вона брала діяльну участь у громадському житті, завзята в своїх національних прагненнях, непохитна у вірі в краще України. Її серце довго билось, радіощами й боєм, любов'ю і одчаєм, надією і зневірою – добре заслужило на спочинок. Хай спочине!» («Українські вісті», 10 серпня 1941 р.)

Ось таким непростим було життя дружини Юліана Пянькевича Климентини. Вона не була тінню свого відомого чоловіка. Вона була цілком самодостатньою у житті. Хоч, можливо, воно й не склалося так, як вона хотіла.

Іван ДРАБЧУК,

співробітник Національного заповідника «Давній Галич»

ПОШУК

ЛЮДИНА, ЯКА ВІДКРИЛА ПІДЗЕМНИЙ АРХІВ МУЧЕНИКІВ

(Продовження. Поч. в № 15)

27 листопада, в 11 годині, напередодні обіду, на тюремному подвір'ї з'являється спеціальний підрозділ гестапівців. В цей же момент із другого поверху в'язниці стали виводити невольників. Перед тим, як в'язнів мали посадити у накриту брезентом вантажівку, від них забирали верхній теплий одяг. Тільки священнику, одягненому в пальто, дозволили всістися в автомобіль. Як згадує очевидець трагедії: «Деякі з в'язнів були дуже прибиті». Але основна маса приречених на розстріл людей «була цілком зрівноважена й задержала горду поставу щодо німців». Авто в супроводі гітлерівських охоронців двічі в той день відвозило з Чортківської тюрми в'язнів до місця їхньої ліквідації. Завершивши розстріли, окупанти вивантажили з машин підв'язничий мурчоботи, черевики й одяг загиблих героїв. Збереглися й інші свідчення, що німці розстрілювали в'язнів Чортківської тюрми, одягнених тільки в сорочки і босих, з кулемета, встановленого на автомашині. Кулеметник дуже добре засвоїв ремесло бивця, бо з могильної ями не було чути ні стогонів, ані криків розстріляних. Правда, звуки від пострілів пістолета, які розносилися ягільницькими полями, свідчили, що садисти добивали невинні жертви.

Дуже цікавими і важливими є спогади очевидців трагедії про хід засипання самої могили. Як вказує один із них: «Закидали яму великими каменями і відламками бомб, а зверху покладали величезні шни». Якраз згадка про «великі шни» стала для багатьох пошуків каменем спотикання. Шукаючи місце поховання за допомогою металічних детекторів, вони очікували могутнього шуму в механізмі, але звідти ритмічно надходили короткі звукові повідомлення про виявлення всіх нових і нових уламків від артилерійських снарядів, якими була практично вся територія порохівні.

Першим запитанням, яке я поставив Р. Пахолку, приїхавши до Чорткова, що ж спонукало його, керівника навчального закладу, до пошуків місця поховання жертв Ягільницької трагедії.

– Мене завжди хвилювала тема українства, особливо життя тих людей, які виборювали, відстоювали рідний край. Це в мене в крові, в роки Визвольних змагань мій рідний дідуся воював у Легіоні січових стрільців, – відповів співрозмовник. – А там же лежать, закопані в землю понад п'ятдесят пелюсточок українського цвіту. Вони вартують того, аби бути похованими за християнським звичаєм.

У своєму робочому кабінеті Р. Пахолко знайомить нас з відомим чортківським краєзнавцем Юхимом Макоборським.

– Декілька днів тому сюди завітав цей незвичайний чоловік, – розповідає нам господар кабінету. – Він все своє життя присвятив тому, щоби віднайти місце поховання патріотів. Очевидно, Юхим Фотійович звернувся допомогти йому в пошуку, бо повірив мені.

Не гаючи часу, ми всім товариством вирушаємо до меморіального поля. Зупиняємося біля високого пам'ятного хреста, на таблиці якого викарбувано імена 52-ох українських патріотів, розстріляних німецькими загарбниками 27 листопада 1942 року. Перечитуючи їхні імена,

Ігор КОВАЛЬ,
докторант Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Далі буде)

я з почуттям глибокої вдячності хочу вклонитися племені найпрацьовитіших бджілок на світі – українським краєзнавцям, які з небуття повертають до національної книги заповнені сторінки нашої славної трагічної історії. Завдяки пошуку краєзнавців із Коломиї ми знаємо дуже багато біографій полеглих під Чортковом героїв з Прикарпаття. Ворог виривав з національного організму України найгарячіші серця, найдосконаліші уми, найсильніші духом. У цьому переконалися, коли перечитуєш короткі рядки біографій українських мучеників і праведників:

1. Дмитро Григорович (1915–1942). Народився в селі Орель Снятинського району тепер Івано-Франківської області. Закінчив Снятинську гімназію, навчався у Варшаві, вчителював у покутському селі Вовківцях. Організатор підпільної мережі ОУН на Снятинщині.

2. Роман Сельський (1915–1942). Активний громадсько-політичний діяч, член ОУН (Мундзьо), визначний спортсмен Галичини. Після закінчення навчання у Познані працював інженером заводу Біскупського в Коломиї.

3. Василь Мельничук (1914–1942). Окружний провідник ОУН (Чумак). Учасник Другого Великого Збору ОУН.

4. Михайло Парасюк (1914–1942). Родом із села Тулукова. Навчався в Коломийській гімназії, згодом на фізико-математичному факультеті Краківського університету. Викладав фізику в Заболотівській школі. За німецької окупації працював директором Заболотівської тютюнової фабрики.

5. Юрій Сливка (1908–1942). Народився в с. Зібранівці на Снятинщині. Активний громадсько-політичного життя Покутського краю. 30 червня 1941 року вивів у Заболотівці синьожовтий прапор.

6. Павло Витвицький (1912–1942). Народився в селі Витвиця тепер Долинського району на Івано-Франківщині, священник у селі Жаб'є (сучасний райцентр Верховина), член ОУН.

7. Микола Сорук (1915–1942). Народився в селі Замагорі на Гуцульщині, псевдо Гуцул, член ОУН, повітовий провідник ОУН на Косівщині.

8. Сидорук Володимир (1912–1942). Народився в одному з сіл біля Коломиї. Коломийський районний керівник ОУН (Вуйко).

9. Ліщівський Богдан (1920–1942). Народився в с. Палагичах Тлумецького району Івано-Франківської області в священній родині. Закінчив Коломийську гімназію, член ОУН, провідник юнацтва на Коломийщині.

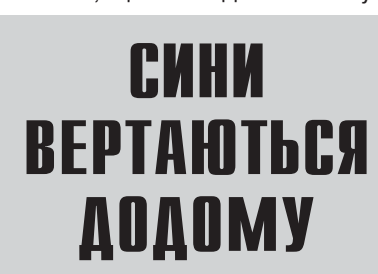
10. Володимир Тихович (1920–1942). Народився в місті Коломиї в сім'ї умільця-гончара. Референт молоді в старшинській сотні ОУН у Коломиї.

НЕЗАБУТНІ

В одній із поїздок до Києва з завідувачем Тлумецького районного відділу освіти Дмитром Юрійовичем Боднарчуком ми вкотре в 2010 році отримали багато художньої літератури для шкільних бібліотек району. Налагодження особистих контактів із народним депутатом, головою Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка Павлом Мовчаном, генеральним директором Парламентської бібліотеки України Анатолієм Корнієнком, давало свої результати впродовж багатьох років. Шкільні бібліотеки та осередки «Просвіти» поповнили свої фонди цікавими виданнями, енциклопедичними довідниками, історичною, краєзнавчою літературою. А нещодавно, переглядаючи енциклопедичні довідники «Митці України» авторства М. Лабінського і В. Мурзи, привезені з Києва, знайшов невідоме прізвище нашого земляка, уродженця Обертини, Станіслава Владислава Бурси-Доленги, композитора, хорового диригента, професора Краківської консерваторії.

Бурса-Доленга Станіслав Владислав народився 22 серпня 1865 року в містечку Обертині на Покутті. Батько Владислав був заможним шляхтичем, який мав великий маєток в Обертині, був власником багатьох навколишніх земель, двох млинів, один із яких був водяним в урочищі Млинівка на річці Чорнява. У власності сім'ї був великий фільварок із добротним приміщенням для худоби, свиней, коней. Двірська прислуга займалася вирощуванням сільськогосподарської продукції і виробництвом м'яса на продаж. У Львові Владислав Бурса мав велику кам'яницю і три магазини. Тож приватний бізнес мав добру основу і прибутки дозволяли займатися й меценатством. Зокрема, Владислав виділив великі кошти на виготовлення проекту побудови залізничної гілки, яка б з'єднавала

магістральну залізничну станцію «Коршив» зі станцією «Горденка», проходячи через Обертин. Ця комунікація дала б містечку новий соціально-економічний розвиток. Проект побудови гілки був підтриманий і царською владою. Однак роботи, що розпочалися, були перервані Першою світовою війною 1914 року. Цікавим фактом у біографії Владислава Бурси є те, що він виділяв велику

суму грошей на спорудження церкви Святих Кирила і Методія, яку почали будувати 1872 року в Обертині. Допомогає коштом місцевої школи, а також оплачував навчання талановитого молодого художника Олексія Городчука, який навчався в Краківській художній академії. А ще Владислав Бурса писав вірші й часто запроваджував у Обертині театральні колективи Коломиї, Станіслава та інших міст краю.

Для свого сина Станіслава, що підростав, батько найняв учителів-музикантів, що навчали гри на фортепіано й азів музичної грамоти. Хлопчина різко цікавив і допитливим, захоплювався малюванням, історією краю, віршуванням. Часто з батьком подорожували до Львова, Чернівців, Коломиї. В 10 років батько повів Станіслава до самого Відня, тодішньої столиці держави. Це були незабутні враження.

Пізніше, бачачи захоплення сина музикою й мистецтвом, батько віддає його на навчання до відомих професорів-музикантів Львова – Станіслава Не-

в'ядомського та Мечислава Солтиса.

Станіслав Нев'ядомський (04.11.1859–15.08.1939) був диригентом у львівському театрі Скарбена. Одночасно викладав у Львівській консерваторії Галицького музичного товариства. Це був авторитетний вчений-музикант, композитор.

Водночас Станіслав Бурса навчався в Мечислава Солтиса (07.02.1863–11.11.1929), композитора диригента, директора консерваторії Галицького музичного товариства. Здобувши добру фахову освіту, обертенець Станіслав Бурса з 1894 по 1901 рік керував хором товариства «Сокіл» у Львові, українським хором товариства «Боян». На власні кошти видавав культурологічний журнал «Мистецькі відомості».

У добрих стосунках був Станіслав Бурса з провідним науковцем-етнографом та письменником Володимиром Гнатюком, дослідником етнографії Гуцульщини і Покуття Володимиром Шухевичем.

Станіслав Бурса довгі роки викладав у Львівській консерваторії і паралельно вів уроки диригування й вокалу в Краківській консерваторії. Писав музичні твори.

Плідно працював як диригент, музичний науковець, редактор журналу «Мистецькі відомості», композитор, викладач вокалу. Славний обертенець вніс свою частку у розвиток музичної культури Галичини.

За плідну творчу діяльність Станіслав Владислав Бурса був нагороджений Лицарським хрестом ордена Франца Йосифа, іншими нагородами і відзнаками.

Помер композитор у Кракові 29 травня 1947 року.

Творчість відомого обертинця потребує глибших досліджень, пошуків його музичних творів та набутоків.

Роман ЯЦИК,
краєзнавець, просвітянин
Юлія КВІНТА

ТВОРЧІ ЗУСТРІЧІ

ЗНОВ ВЕСНА, ЗНОВ НАДІЇ...

У ОНД «Просвіта» відбувся творчий вечір Лесі Мельник, присвячений Лесі Українці – українській письменниці, громадській діячці, подвижниці Київської «Просвіти».

Леся Мельник теж просвітянка, часто бере участь у просвітянських заходах і сама, і зі своїм вокальним ансамблем «Смерічка» Центрального народного дому, керівником якого є. Тільки останнім часом її тепло зустрічали на урочистостях в рамках відзначення 150-річчя «Просвіти» у селах Гринівці Тлумацького, Білі Ослави Надвірнянського районів, де ми щороку підбиваємо підсумки премії обласної «Просвіти» імені Марійки Підгірянки. Її аплодували минулого року на першому Всесвітньому форумі українців «Обнімися, Україно, Україно – світ» у Києві, а ще на

запрошення мерії польських міст Жешув, Ярослав взяла участь у святкуваннях Дня міста.

Напевно немає у нас в краю таких солістів, у репертуарі яких було б стільки пісень на слова Лесі Українки. Вона постійно пропагує творчість геніальної поетеси. І в ці Великодні дні на творчому вечорі Лесі Мельник її спів влітався у весняний вінок нашої великої попередниці. Кожен твір Лесі Українки є лірична драма хворі, але сильною духом жінки, яка героїчно протистоїть викликам долі, сповідуючи вогонь творчості. Жила, щоб творити. Виношувала задум, іноді кілька літ, не давала йому передчасно вилитися на папір. Потім наставав момент, коли вона горіла, згоряла буквально – за кілька днів з'являвся дивний своєю силою твір.

А надворі буває природа, все зелене, цвіте, пробуджується до життя. Так і хочеться набуватись цією природою і слухати весну, як писала Леся Українка. Свій творчий вечір Леся Мельник так і розпочала піснею на слова Лесі Українки «Стояла я і слухала весну». За нею виконала «Горить моє серце», «Не спивайте мені сеї пісні», «Хотіла б я піснею стати», «Останні квіти», «Знов весна» та інші. Дуже вдало було поєднано на вечорі з піснями і вірші Лесі Українки «Скрізь плач», «До мого фортепіано», «Надія», «Contra sret srego», які майстерно прочитала Юлія Данилюк. Вона ж і була ведучою.

Так, Леся Українка – духовний світоч, проміння якого допома-

гає пробитися з темряви нашому народу в його історичній ході. І в цьому нам допомагають такі люди, як Леся Мельник.

За змістовний творчий вечір, за те, що її пісня ллється від душі, як справжньої українки, якій дорога наша культура, дякували, вручали подяку і квіти голова обласної «Просвіти» Степан Волковецький та авторка цих рядків.

Михайлина БОДНАР,
організаторка та сценарист
заходу, завідувачка культурно-масової роботи

ВІТАННЯ

ВІЧНО ЮНІ

Ім усім по сорок. Яке прекрасне і магичне число. І не треба його лякатися, і так ніби не допоможе. Все одно сорок багато, але й мало. І одне, і друге радує та обнадіює.

Вже оце стільки часу плавають люди морем книжок. Вони тут лодцями, які знають усі острови – від острова «Робінзона Крузо» до «Таємничого острова».

Капітаном у них Світлана Шаган (інколи думає: Саган Франсуаза). У найближчій команді з нею Марія Стасюк – заступник, Галина Ребрик – завідувачка науково-методичного відділу, Світлана Когут – провідний методист. І вся команда лайнера «Юність» налічує чудову четвірку.

Спочатку було Слово і воно було Богом. Слово до слова і є Біблія – книга книг.

Бібліотека – книжка до книжки, стелаж біля стелажа. І всюди бібліотекарі. Бодай один чоловік. Жіноче царство краси, знань, мудрості. Книга, книжка – жіночого роду, і жінки тут царюють.

Вісімдесят шість тисяч книжок! Нічогенько так. Не собі, а для п'ятнадцяти тисяч юних читачів. Хто сказав, що в Україні не читають? Читають, в обласній юнацькій бібліотеці. І читають, і презентації книжок проводять, ну бодай Євгена Барана, Василя Бабія, Ярослава Ткачівського, Любомира Стригналюка, Ольги Слоньовської, Степана Процюка, Івана Гавриловича, Ольги Деркачової, Богдана Томенчука. І ще, і ще. І багато ще чого іншого, доброго, світлого тут проводиться.

Заходиш у цей храм книги і вже молишся на них. Тут урочистість, спокій, духовна атмосфера й невидимі янголи витають, охороняють присутніх. Теплі усмішки бібліюкнижчик, гарна зустріч і допомога читачам. Затишно всюди, не хочеться покидати цю обитель книжного духа. І ще і ще приходити й виходити з книжками в руках.

...Ото крокуєш «стометрівкою» і враз бачиш гарний будинок у неокласичному стилі – Івано-Франківська обласна бібліотека для юнацтва. І тут класика і сучасна література. І класне обслуговування, і класна аура. Заходьте, підкріпіться сакральним духом Книги.

І ще привітайте з ювілеєм. Зі святом, дорогі бібліотекарі. З сорокаріччям!

Василь БАБІЙ,
просвітянин

ПЛАНІ

ФЕСТИВАЛЬ ЛІЖНИКАРСТВА

Делегація Косівщини взяла участь у зустрічі з Союзом українців Румунії щодо підготовки фестивалю ліжникарства та спільних ініціатив розвитку Гуцульщини.

Зустріч відбулася в Рахові Закарпатської області з участю керівництва Косівського і Рахів-

ського районів та представників Союзу українців Румунії.

Косівщину представили голова райдержадміністрації Віталій Кічеряк, голова райради Павло Ванджурак та керівник регіонального центру народного мистецтва «Гуцульська громада» Василь Лосюк.

Від Рахівщини були присутні, окрім районної влади, голова Квасівської сільської ради Василь Діміч.

Союз українців в Румунії Марамурського повіту представляли Мирослав Петрецький та депутат парламенту Румунії Микола Петрецький, інформує

облдержадміністрація.

Під час зустрічі на Рахівщині підписали тристоронній Договір про співпрацю. Цей документ закріпив партнерські відносини, що дасть можливість реалізувати співробітництво у галузі освіти і культури, медицини, спорту і туризму, економіки та розвивати підприємництво.

Сторони визначили шляхи взаємодії у співпраці, узгодили місце і дату проведення першого фестивалю ліжникарства Гуцульщини. Він пройде 12 серпня у селі Кваси Рахівського району.

Готувати фестиваль взялися косівчани.

ОТАКОЇ!

ПАРКИ ЗАМІСТЬ ЦВИНТАРІВ
ДО РАДИ ВНЕСЛИ ЗАКОНОПРОЕКТ ПРО БІОПОХОВАННЯ

Кабмін зареєстрував у Верховній Раді законопроект, який передбачає дозвіл на біопоховання померлих людей у парках, лісопарках, скверах та на інших земельних ділянках.

Відповідно до законопроекту, в населених пунктах дозволяється відводити місця для біопоховання померлих не тільки на території кладовищ, а й у парках, лісопарках, парках культури та відпочинку.

Біо- або екопоховання – це поховання людського праху в спеціальній біоурні з насінням рослин, що з часом перетворюється на дерево. У про-

цесі використовують спеціальні матеріали, які розкладаються за п'ять років і не завдають шкоди екології.

Відповідно до законопроекту, ховати у такий спосіб померлих можна не тільки на кладовищах та колумбаріях, а й у спеціально відведених місцях у парках, лісопарках, парках культури та відпочинку. На місці захоронення не буде надгробних плит чи пам'яників – тільки табличка з іменем покійного і датами народження та смерті.

Відповідні зміни пропонують внести до закону «Про поховання та похоронну справу».

НАМИРИ

ВІДНОВИТИ ПІДПІЛЬНУ ЦЕРКВУ УГКЦ

У закинутому будинку пасічника в одному з лісництв Івано-Франківської області знайшли підпільне приміщення Української Греко-Католицької Церкви радянських часів.

Про знахідку у Майданському лісництві пише «Захід.нет», розповів на своїй сторінці у «Facebook» монах-студит Юстин Бойко.

Секретну церкву знайшов брат отця Юстина. Тепер брати

Бойки мають намір самотужки відновити цю унікальну і пам'ятну будівлю.

«Сьогодні мій брат Михайло Бойко перебував у робочих питаннях у Майданському лісництві. І привіз звідти унікальні світлини, які розбудили у мені спогади.

На фото будинок пасічника. А насправді це був центр підпільної церкви, у якому діяв ісповідник віри отець Михайло Косило.

Офіційно він діяв як пасічник Делятинського лісокомбінату. Саме ця професія дозволяла йому і офіційно працювати на роботі, і бути повноцінним священником УГКЦ.

І ще одне, але дуже важливе! Ця унікальна підпільна каплиця збереглася тільки і виключно завдяки одному лісникові Майданського лісництва! – поділився брат Юстин.

Н. К.

ВАРТО ЗНАТИ

ВИХІДНІ У ТРАВНІ

У травні в українців буде 11 вихідних. Такий календар вихідний склало Міністерство соціальної політики.

Так, у травні українці матимуть три додаткових вихідних дні – 1, 9 та 28 травня.

Зокрема, День міжнародної солідарності трудящих – 1 травня припадає на будній день (вівторок), тому вирішили перенести робочий день понеділка (30 квітня) на суботу (5 травня). Таким чином, українці відпочиватимуть у такі дні: 28, 29, 30 квітня та 1 травня.

День перемоги – 9 травня припадає на середу і за попередніми даними це буде вихідний день.

День Святої Трійці припадає на 27 травня – неділя, відповідно вихідний переноситься і на понеділок – 28 травня. Таким чином, в українців буде 3 вихідних поспіль – 26, 27 і 28 травня.

Також варто відзначити, що робочі дні 5 і 8 травня будуть скорочені на 1 годину. Відпочинок – добре, а коли Україну будувати?..

АНОНС

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЗБІРКИ ПОЕЗІЙ І ТВОРЧА ЗУСТРІЧ

22 квітня відбудеться творчий вечір о. Миколая МИКОСОВСЬКОГО ЧСВВ, голови молодіжної комісії Харківського екзархату. Отець Миколай презентуватиме свою першу поетичну збірку «Під подихом вічного», радо відповість на всі запитання та поділиться цікавими історіями із життя і мандрівок. Ласкаво запрошуємо всіх долучитися до цього актуального заходу.

Після презентації можна буде придбати збірку поезій.

Початок о 16.00

НД «Просвіта», вул. М. Грушевського, 18

УКРАЇНЬСЬКА ДИСКОТЕКА

В РАМКАХ СВЯТКУВАННЯ 150-РІЧЧЯ «ПРОСВІТИ»

22 квітня, 18.00

НД «Просвіта»

У програмі цікаві веселі конкурси, сучасна українська музика, розіграш призів.

Одяганка – українська вишиванка.

Вхід вільний.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

ХУДОЖНІЙ ДИСКУРС
ГУЦУЛЬЩИНИ
В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХІХ
– ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

У Коломийському навчально-науковому інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбулася презентація монографії «Художній дискурс Гуцульщини в українській літературі ХІХ – початку ХХ століття».

Її автор – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології, член НСПУ Микола Васильчук.

Народився і виріс у Великому Ключеві, а живе і працює в Коломії. Однак його як серйозного дослідника знають і в Україні, й за її межами.

Про це свідчить і бібліографічний показник із серії «Вчені Прикарпатського університету», в якому описано майже півтори тисячі різноманітних публікацій Миколи Васильчука, в тому числі й чотири десятки його власних книжок.

Презентація проходила в рамках 50-річного ювілею вченого, у полі зору якого як дослідника – низка різноманітних проблем. Зокрема, він детально вивчив історію видавничої справи у нашому регіоні. Микола Васильчук – чи не найкращий знавець історії літературного процесу на Прикарпатті.

Повернувшись у науковий обіг сотні призабутих імен письменників, громадських діячів, видавців. Йому належить біо-бібліографічний словник «Коломийський азбуковник», який увійшов як окреме гасло до «Літературознавчої енциклопедії» за редакцією Юрія Коваліва.

Микола Васильчук переклав з польської першу окрему книжку з історії Гуцульщини «Історичний нарис про гуцулів» Софрона Витвицького та першу окрему книжку з історії нашого міста – «Нарис про місто Коломию» Леопольда Вайгеля. Перекладав твори Станіслава Вінченца й упорядкував збірник «Вінчензіана», де підсумовано український внесок у вивчення творчості цього великого приятеля України.

Спілкуватися з Миколою Васильчуком надзвичайно цікаво. Він охоче ділиться своїми знаннями зі студентами. Його лекційні та практичні заняття далекі від академічної сухості, а наповнені духом пізнання і пошуку істини. Бо лише так, вважає Микола Миколайович, можна зацікавити сучасного студента історією української літератури.

Презентовану монографію прийомом брата до рук, бо має добре художнє оформлення та якісний друк. У книжці йдеться про Гуцульщину в українській класичній літературі (так званий гуцульський текст): від перших десятиліть ХІХ століття – і до початку століття ХХ-го. Тобто від несміливої спроби показати гори й опришків у першому західноукраїнському оповіданні «Олена» Маркіяна Шашкевича – й до вершинного здобутку модерної української літератури – «Тіней забутих предків» Михайла Коцюбинського. Показово є інтерпретація творчої спадщини Юрія Федьковича, Антона Любича Могильницького, Гната Хоткевича, Михайла Павлика... Дослідник відкриває низку забутих імен, які доповнюють панораму гуцульського тексту в українській літературі ХІХ – початку ХХ століття: Миколи Туліки, Платона Костецького, Івана Глібовицького.

Монографія адресована літературознавцям, мистецтвознавцям, історикам, культурологам, релігієзнавцям, усім, хто цікавиться художнім дискурсом Гуцульщини в українській літературі.

Галина ВОЛОЩУК, викладачка
Коломийського навчально-наукового інституту, просвітянка